

РЖКОВОДИТЕЛЪ

КА

ОСНОВНОТО УЧЕНИЕ.

ОТДѢЛЪ на „ЧИТАЛИЩЕ“

за учителитѣ, учителжитѣ, ученицитѣ и ученичкитѣ.

ОБУЧАВАНИЕ НА ЧЕТЕНИ.

Изложение и критическо оцѣнение на най извѣстнитѣ
способи на това обучаванне.

Неученитѣ хора, кога ги попитатъ, знайтѣ ли да четятъ? често отговарятъ съ тия думи: ний сме слѣпи; ний не отбирами нищо. Това метафорическо изражение, съ което проститѣ признаватъ неучението си и съ което отдаватъ невѣжеството на природний тѣлесенъ недостатъкъ, доста добръ прѣдставя жалостното състояние на бескнижнитѣ. И наистина, бескнижния съ нищо друго не може се сравни освѣнъ съ слѣпородения. Както отъ послѣдния всѣкога е скритъ видимий миръ; както съ всички окръжающи го прѣдмѣти може да се запознае само чрѣзъ осязанието, слуха, вкуса и обонянието — чувства много недостатъчни: тѣй и за бескнижния е почти недостъженъ отвлечения миръ, миръ духовний. Той придобива знания само чрѣзъ устно съобщение и тѣжкия жизненъ опитъ. Както слѣпия се допира до всичко само съ пипани и въ всичкитѣ се движения зависи отъ водителя си или отъ случая, а не може спорѣдъ желанието си да си избере работа, — тѣй и бескнижния е съвсѣмъ неспособенъ, и то не само въ всички общественни дѣла, но и въ много частни заня-

тия: Въ всичкитѣ си работи е свързанъ; въ всичко зависи отъ другитѣ; на всѣкъдѣ срѣща спянки, които не може да отстрани... Следователно нѣма никакъ смѣнѣние, че е важно прѣзъ живота, да знае чловѣкъ да чете; И ако не съзнаватъ всички здравомислящи хора тая важностъ, то е отъ това, че не имъ се е случвало да живѣятъ между съвсѣмъ бескнижни хора. Нѣ нека си само прѣдставиѣтъ, че изведнѣжъ сѣ се изгубили отъ земята всички книги и че чловѣчеството е забравило да чете и ще разберѣтъ, че безъ това живота би станѣлъ не по малко ужасенъ, отъ колкото при постоянното затмение на слънцето.

Но колкото четенито е важно за прѣзъ живота, толкова е по важно и необходимо за училището. т. е. толкова е по важно прѣподаванието му. Безъ четени, не е възможно да учимъ науки, не можемъ помисли за училища; съ една рѣчь, четенито е основата на всѣко по нататашно учение. Следователно главна грижа на всѣко елементарно училище трѣбва да е: — Успѣшното обучаване на четени, което се достига само съ добъръ способъ и добра метода. А кой отъ употрѣбляванитѣ способности е най добъръ? — «Ланкастерский» казватъ едни; — «Жакото» потвърдяватъ други — «Звуковий» увѣряватъ трети; — «Златний» гласятъ четвърти и тъй нататкъ безъ край. «Моя способъ е най добрий и най лесний!» Не, моя!... викамъ услужливитѣ книгоиздатели, които отъ нѣкое врѣме все повече и повече наводняватъ педагогическата литература съ азбукви «по най новата изнамѣрена отъ тѣхъ метода». Добросвѣтний, но неопитний учителъ, който усѣща че трѣбва непременно да измѣни остарѣлия способъ на обучението, въ по рационаленъ (свѣсенъ), много се затруднява, когато намисли да си избере единъ отъ похваляемитѣ способности. Като не може по никакъвъ начинъ да ги испита, той са хваща за първото рѣководство, що му се прѣдстави прѣдъ очитѣ и захваща по него да прѣподава. Случва се, избора да е какъвто трѣбва, — тогава учението върви съ успѣхъ; но повечето пакти учителя, като помъчи нѣколко врѣме и себе си и ученицитѣ; а не вижда добъръ резултатъ, напуща новия способъ и се захваща за

други. А ако и той му са не вдаде — за третий и т. н. догдѣ му умрѣзни и ето, изново се заловилъ за устарѣлия си способъ. Чакъ тогасъ се избавя отъ труда и неприятността, да испитва стодността или нестодността на способитѣ посрѣдствомъ тѣжкия опитъ, ако би билъ запознатъ съ всичко, що е издирено до тогасъ по неговия прѣдмѣтъ, т. е. ако би се запозналъ съ историята на прѣподаваемия прѣдмѣтъ. Ето защо ний, вмѣсто да прѣдложимъ на учителитѣ най добрия, по наше мнѣние, способъ за обучение на четени, прѣдпочитае да направимъ за пръвъ пжтъ, волкото е възможно, пълень прѣгльдъ и оцѣнение надъ всички най извѣстни до сега способности. Отъ тоя прѣгльдъ читателитѣ ще се убѣдѣтъ:

1° Че обучението на четени не е толкосъ ничтоженъ и лесенъ прѣдмѣтъ, чтого да можемъ, както мнозина миелѣтъ, го прѣпоржчи на всеѣки малко много ученичѣкъ человѣкъ, а отъ друга страна изучванието му може да бѣде не толкосъ мжчно за дѣтето, стига само учителя да знае, какъ да почне работата си.

2° Че много способности, които ний мислимъ и приемаме за новоизнамѣрени, сж доста стари, и

3° Че между всички извѣстни способности нѣма още ни единъ, който да можемъ нарѣче съвршенъ: Всеѣки способъ има добри страни, както и лоши, нѣ първитѣ надминватъ вторитѣ. Като се запознае учителя съ всичкитѣ способности, ще можи съзнателно да си избере тоя, който, по негово мнѣние, може се употрѣби съ успѣхъ или най много съотвѣтствува на прѣподавателната способность и на начина на самия учитель; а други прѣподавателъ, като се запознае съ тѣхъ, може си състави съвсѣмъ новъ и по съвршенъ способъ.

Всички до сега извѣстни способности за обучавание на четени могатъ се съедини (събра) въ три групи: 1) Синтетически способности, по които обучаванието върви отъ частитѣ камъ цѣлото, отъ простото камъ сложното (отъ буквитѣ и звуковетѣ камъ слоговетѣ и думитѣ). 2) Аналитически способности, по които наопаки, обучаванието върви отъ цѣлото къмъ частитѣ, отъ сложното камъ простото (отъ прѣдложения и думи камъ слогове и букви). 3) Смѣсени способности, въ

които анализа и синтеза сж много или малко тѣсно свървани.

Всѣка отъ тия групи съдържа въ себе си много или малко различни способности и видоизмѣненіята имъ, на които сж дадени названия или по процеса (начина) на извършването имъ, или по името на изнамѣрвача.

А) Синтетически способности.

а) Буквосъчетателний способъ. — Общеизвестний старий способъ за обучение на четени съ сричани, който се е употрѣблявалъ отъ най дълбока старина у Евреитѣ, Гърцитѣ и Римлянетѣ. Можяхми и да не говоримъ за тоя способъ; нъ тѣй като въ много училища и до сега се употрѣблява, а при това при постепенното си развитие съдържа главнитѣ данни на всички по послѣдни способности, ний считаме за необходимо да посвятимъ нѣколко рѣдове за описването му и да разгледаме по отблизо видоизмѣненіята му.

Въ първоначалния, тѣй да кажемъ, и простия си видъ, когато педагогическата критика е била неизвестна, тоя способъ прѣдставлява три главни стъпени, по които ученика ще излѣзе на върхъ книжната прѣмъдрость; а именно: 1° Да изучи буквитѣ, учителя показвалъ на ученика всички букви на азбуката нарѣдъ, като показва названието имъ, а ученика ги повтарялъ слѣдъ него до тогасъ, до като запомни начертанието и названието на всѣка отдѣлна буква. Въ старо врѣме това обучение било лесно за ученика, едно по това, че тогава буквитѣ имали само едно начертание (главно); а друго по това, че названията на повечето букви били заети отъ прѣдмѣтитѣ, съ които имали сходство по начертанието си. Тѣй напр. Евреитѣ нарѣкли една отъ буквитѣ на азбуката си (к) *кафъ* т. е. половина рѣка, друга (гърленна а) *айнъ* т. е. око, защото начертанията на тия букви въ Еврейския езикъ иматъ нѣкакво сходство съ споменатитѣ прѣдмѣти. Нъ отпослѣ всичко това се измѣнило: измислили малкитѣ букви и ученика трѣбвало изведнѣжъ да помни двѣ начертания на буквитѣ (само по догадливитѣ учители показвали първо малкитѣ букви, а главнитѣ оставяли за

въ третия стъпень); Названията на буквитѣ като прѣминвали почти безъ никакво измѣнение отъ единъ езикъ въ други, изгубили смисала си. Тѣй напр. названия на еврейскитѣ букви напълно прѣминжли въ грѣцката азбука, въ която нѣматъ вече никакво значение. А названията на черковно-славянскитѣ букви, съставени по подражание на грѣцкитѣ, ако и да иматъ нѣкакъв смисалъ, никакъ не показватъ прилика съ нѣкои прѣдмѣти. — 2^о Сричане на слокове. На ученика показвали правитѣ и обѣрнати слокове споредъ азбучния рѣдъ и той, подъ рѣководство на учителя, ги четѣлтѣй: буки-азъ — ба, буки-есть — бе, веди-азъ — ва, веди-иже — ви... азъ-буки — аб, азъ-веди — ав... буки-люди-азъ — бла, добро-люди-онъ — длъ... глаголѣ-рци-укъ — гру и др. т.

Или пакъ ако сж дадени на ученика общеприѣтитѣ сега латински названия на буквитѣ, той сричалъ тѣй: бе-а ба, бе-е бе... ве-а ва, ве-е ве, ве-и ви... а-бе аб, а-ве ав... бе-ел-а бла, де-ел-о длъ... ге-ер-у гру и д. т.

Като усвои най главнитѣ двубуквенни и трибуквенни слокове за което, разбира се, се изисква доста врѣме, ученика най сетнѣ пристѣпа 3^о Камъ сричане на цѣли думи, което малко по малко прѣминвало въ свѣрзано четени.

Не се изисква голѣма проникателность, за да забѣлѣжи человѣкъ още при първий поглѣдъ, че обучаванието по тоя способъ, отъ една страна, е съвсѣмъ механическо; Учителя, като накарва ученика стотини пѣти да повтаря едно и сжщо и слѣдователно машинално да запомни прѣдаденото, не туря въ дѣйствиене една отъ познавателнитѣ му способности освѣнъ паметъта, нѣ и тя се не упражнява и развива, а насилва и затѣпява. Отъ друга страна то много мѣчи и учителя и ученика; първия по това, че играе роль на автоматъ (человѣкъ, който безсѣзнателно усвоява начина на други нѣкого); а ученика по това, че при всичкото си желание не може съзнателно да разбере работата си. Той се мѣчи, а никакъ му не показватъ, какъ буки-рци-азъ-тврдо-ерѣ могатъ направи братъ и зацо пер-ер-а-ве-ерѣ правѣтъ правъ, а не пера-верѣ?

До като ученитѣ не бѣхж обѣрнѣли общето внимание върхъ образованието на юношеството, и не бѣхж се заловили сериозно за това нѣщо, до тогасѣ недостатѣцитѣ на тоя способъ оставали непознати. Нѣ още старитѣ били забѣлѣжили, че първоначалното учѣние давало на дѣцата голѣми мѣчноти; за доказателство на това служѣтъ различнитѣ улеснителни сръдства, измислени отъ прѣподавателитѣ въ старитѣ врѣмена. Тѣй напр. грѣцкѣй писателъ Филостратъ разказва, че софиста Иродъ, комуто сина ималъ слаба паметъ, избралъ му за другаре 24 малки момченца, които наименоувалъ съ буквеннитѣ знакове; По тоя начинъ синъ му много скоро запомнилъ названията на буквитѣ; а грѣцкѣй граматикъ Каллиасъ написалъ букваръ съ стихове въ видъ на трагедия и въвелъ прѣдставлението на тая трагедия въ училищата. Въ пролога т. е. въ тая часть, която прѣдшѣдствува появяванието на хора, излизатъ олицетворени 24-тѣ букви на грѣцката азбука и се характеризватъ съ кратки монолози; Слѣдъ тѣхъ излиза а-бе аб, е-бе еб и т. н. докле се свѣрши азбуката. Послѣ слѣдва монологъ, който показва гласнитѣ букви а слѣдъ тѣхъ нови лица, които съставятъ трибуквенни слогове, прави, обѣрнати и сръдни. Извѣстно е, че у Гърцитѣ драматическитѣ прѣдставления съставяли съществении елементъ на общесткѣнния животъ; за това, не е чудно, че тѣ намислили да драматизирватъ и обучаванието. Такъвъ способъ намъ ни се би показалъ съвсѣмъ страненъ; и азъ никакъ не бихъ споменѣлъ за него, ако не бихъ се научилъ случайно, че въ наше врѣме се опитватъ да подновѣтъ тоя способъ. Прѣди 5-6 години единъ педагогъ прѣдлагаше да става обучаванието по слѣдуѣщѣй начинъ: Да заменитъ имената на ученицитѣ съ названията на буквитѣ, да ги нарѣдѣтъ на кръгъ или на рѣдъ, както помага мѣстото, слѣдъ това ученика, който носи името а, като изрича името си високо, да приближава къмъ б, което също като изговаря името си, излизатъ съ а изъ рѣда; а всички останѣли изговарятъ аб. Послѣ а приближава нарѣдъ къмъ в, г, д, и т. н., а другитѣ изговарятъ високо: ав, аг, ад, и т. н. по тоя начинъ дѣцата пѣ от-

послѣ се учѣтъ и да считатъ, т. е. като се наименоува-
ватъ съ първитѣ десѣтични знакове, правѣтъ различни
комбинации (сѣединения) отъ числа. Автора на рѣкопи-
са увѣрява, че рускитѣ мисионери употрѣблявали на
вѣстокъ тоя способъ съ успѣхъ.

Тѣй като началото на учението е най трудно за
дѣтето, разбира се, че първитѣ опитвания, за да улес-
нѣтъ способа на обучаванието на четени, били обър-
нати камъ това начало т. е. учителитѣ се трудили какъ
пó лесно да запознаватъ дѣтцата съ буквитѣ. Като се
убѣдили, че названията: азъ, буки, вѣди, се запозна-
ватъ много мѣчно, сѣщо и а, бе, ве, които нищо не
означаватъ. Старитѣ педагози за пó лесно намислили,
да притурѣтъ до всѣка буква по една картинка съ
изображение, което да показва звука на буквата. Та-
кива азбукви съ картинки има три рода: първия е та-
къвъ: Въ всѣка буква изобразяватъ по единъ прѣд-
мѣтъ, на който първата буква да начина отъ сѣщата
буква каквото е названието на буквата. Тѣй напр. при
А изобразенъ Арапъ или Ангелъ или Агне и пр. При
Б, бури, борика и пр. Втория родъ (който пó рѣдко
се срѣща) е такъвъ: Изображаватъ такива животни, на
които виковетѣ приличатъ на звуковетѣ на буквитѣ;
тѣй напр. при буква ч, изображаватъ врабче, при с,
змия и пр. Най послѣ третия, който се срѣща най
много у Нѣмцитѣ и Французитѣ, е такъвъ: Изобража-
ватъ до буквитѣ прѣдмѣти, които приличатъ на форма-
та на буквитѣ и които въ сѣщото врѣме съ название-
то си, дѣйствието си или съ какво да е друго обстоя-
телство напомнюватъ и звука на буквитѣ; Тѣй напр.
до буквата, е, изображаватъ каляска и въ нея малко
дѣте, което като кочашинъ вика, е!! или изображаватъ
змия при з и д. т. Умното употрѣблявание на тоя спо-
собъ запознава дѣтето съ буквитѣ. Азъ самъ, казва ав-
тора на тая статия, имахъ случай да видѣж единъ мой
приятель, като обучаваше по тоя начинъ малолѣтния
си синъ да чете. Той начала тѣй: Като нарисова всич-
ки букви на азбуката (освѣнъ ф, т, ь, й), въ видъ на
селски кѣщи, повика сина си, и му расказа една при-
каска за десѣтгодишно дѣто, което, като се расхождало

еднажжъ съ родителитѣ си по полето, изгубило се между множеството и една жена го завела у тѣхъ си. «Като запитала за родителитѣ му, тя го накарала да напише името и фамилията имъ; нѣ малкото дѣте незнаело ни да чете ни да пише.» Ухъ, любезний приятелю, казала жената, ти не бива да се върнишъ такъвъ невѣжа при баща си и майка си; да идимъ първо на селото: Тамъ моитѣ селени ще те научятъ да четешъ.» Хайде, и тръгнали камъ селото, което се казвало азбука. Въ това село имало много селени, отъ които всѣки си живѣлъ въ дома Ето първий домъ на края (показва на сина си къщата, която прилича на а); Въ нея живѣлъ селянинъ Атанасъ. Въ втората къща б живѣлъ Борисъ. Въ третата Вълко и т. н. Жената пращала всѣка сутрина дѣтето при тия селяни, да пита, какъ ги казватъ, и да запомни имената имъ. А селянитѣ, трѣбва да забѣлѣжимъ, всички заецвали; тѣй щото кога дѣтето попитвало, какъ ги викатъ, Атанасъ наченвалъ: Аааа.... Борисъ: Бббб..... а Вълко: Вввв.... и тѣй си оставали. Тоя расказъ и картинкитѣ много се харесали на малкото дѣте: Бащата трѣбвало всѣки день по нѣколко пѣти да повтаря расказа си и по тоя начинъ дѣтето за малко врѣме научвало както начертанието на буквитѣ, тѣй и звука имъ, което по послѣ го улеснило и въ четенито.

Всѣки ще разбере, че изображението на буквитѣ въ картини повече забавлява дѣтето, отъ колкото да го учи да чете. Ако това мнимо-улеснително сръдство се употрѣби както трѣбва, ще принесе доста полза, както и самия горѣзабѣлѣжителенъ примѣръ показва; нѣ никакъ не прониква въ сжщността на работата. Забѣлѣжително е и това, че повечето староврѣменни педагози не простирали по нататъкъ способа. Причината на това, както ми се види, е тая, че тѣ, като не вникнали въ прѣдмѣта който прѣдаватъ; като не разбрали сжщността му, казвали че други способъ за обучавание не може да има, че мжчнотиитѣ сж неотстранимо свързани съ всѣко учение: за това и пословицата казва, че «на ученито коренитѣ сж горчиви.» Единственната цѣль на подобряванието, слѣдователно, състояла въ това, да на-

прави учението, колкото е възможно повече увлѣкателно и трудноститѣ колкото е възможно повече да се умалѣжтъ за учащитѣ са. Педагозитѣ се трудили, тъй да кажемъ, да поделадѣжтъ горчивитѣ корѣни на учението. Тая цѣль прѣобладавала дълго врѣме и още се заблѣжва въ тия педагози, които дѣйствително сѣ направили голѣма реформа (прѣобразованіе) въ прѣподаваніето; както напр. въ Базедова, за способа за когото ще поговоримъ слѣдъ малко. (Слѣдва)

Прѣведе Михаилъ Теневъ

ИЗЛОЖЕНИЕ

на

Дѣяніята на главното тазгодишно Събрание

на

«Българското Книжовно Дружество»

отъ 25 и 26 Юлия, 1874.

ДНЕВНИКЪ І.

Днесъ, на 25-й Юлия 1874 г., събрахме се въ мѣстността на «Българското Книж. Дружество» за главно годишно събрание и извършихми слѣдуюшето:

1) Предсѣдателятъ на Настоятелството г-нъ Н. Ценовъ поиска пълномощнитѣ писма отъ прѣдставителитѣ на спомагателнитѣ и други членове на Дружеството и се видѣ, че не се постига узаконенното число представители споредъ 51 чл. на уставатъ на Дружеството.

2) Върху това предложи се отъ председателятъ на Настоятелството г-нъ Н. Ценова, събранието и така да пристѣпи ли къмъ задатъкътъ си, и едногласно се рѣши да се открие главното събрание, та да се избѣгнѣжтъ мъчнотиитѣ, които ставахъ отъ непълнотата на глав. събрание по дѣлата на Дружеството въ особенностъ прѣвъ миналата година.

3) Събранието поиска да се избере комисия, за да прегледа дѣлата, смѣткитѣ и капиталитѣ на Дружеството отъ 1872—74 год. За членове на тая комисия единоголасно се избрахъ тие лица: Предсѣдателъ на комисията Болградскиятъ представителъ г-нъ Д-ръ Д. Начовъ, Дѣловодителъ Свиштовскиятъ представителъ г-нъ А. Куртовичъ и помоштници: ГГ. Н. С. Ковачовъ отъ Вѣна и Ан. Симовъ отъ Браила. На тая комисия се вѣложи дѣлността като разгледа смѣткитѣ на Дружеството, да даде на събранието отчетъ за резултатътъ на разглежданieto си въ засѣданието, което има да стане утрѣ. 26 Юлия, часътъ по седемъ слѣдъ пладнѣ.

Браилъ 25-й Юлия, 7-й часъ, 1874-та год.

ДНЕВНИКЪ II

Споредъ Дневникъ I комисията, за да направи своитѣ разглеждания точно, избърши слѣдующето.

1) Поиска отъ дѣловодителятъ на Дружеството, г-нъ Т. Пейова, обширенъ рефератъ върху ходътъ на Дружеството въ нравствено и вѣществено отношение презъ год. 1872—74, което Дѣловодителятъ направи въ присѣдствие на цѣлото събрание.

2) Предсѣдателятъ на комисията Д-ръ Д. Начовъ покани събранието да искаже бѣлѣжкитѣ си върху изложението на Дѣловодителятъ. Събранието единоголасно удобри това изложение, което ште бѣде напечатано въ книжкитѣ на «Период. Списание».

3) Комисията помоли настоятелството да отвори и касата на Дружеството, за да земе бѣлѣжки за количеството на находящитѣ се Дружественни капитали въ бонове рурални и въ други записи, та слѣдъ това да прегледа всичкитѣ книги на Дружеството и да провѣри смѣткитѣ му.

4) Слѣдъ изброяванъето капиталитѣ състоящи се въ бонове рурални, въ записи и въ брой, комисията пожела да види архивата на Дружеството и да прегледа кореспонденцията съ всичкитѣ му спомагателни членове въобщте, а въ особность съ г-да Н. М. Тошкова отъ Одеса. Въ тие писма комисията видѣ подробно изложени и отъ самиятъ г-на Тошкова, както неговитѣ частни обѣ-

штани, а невнесени пожертвования, така и частъ отъ Болградскитѣ, Букурешкитѣ, Кишиневскитѣ и Одески пожертвования, които се намѣрватъ у господство му и на които отъ 1871 год. и до днесъ не сж плащани лихвитѣ.

5) Прочетоха се и нѣкои песма, които Дружеството е отпратило до г-на Топкова да го моли за внасянието процентитѣ по нѣ на находящитѣ се у него отъ вѣнѣ пожертвования, и като се видѣ, че Дружеството не се е удостоило нито на единъ отговоръ отъ господство му, събранието съ наскърбение се произнесе, че между другитѣ причини за застояванието и неуспѣхътъ на Дружеството е и невнасянието на тие проценти.

Браила, 25-й Юлия, 11-й часъ, 1874-та год.

ДНЕВНИКЪ Ш.

Днесъ на 26-й Юлий, 1874 г., извършиха се слѣдущитѣ:

1) Комисията за разглѣждане смѣткитѣ на настоятелството на Дружеството прочете отчетътъ си, който се прилага при тоя дневникъ въ архивата на Дружеството. Отъ тоя отчетъ се видѣ, че Настоятелството съ усърдие се е старало за увардванието капиталитѣ на Дружеството и се е съображавало съ предназначанниятъ въ уставътъ принципъ — *никакъ и никога да се не нарушаватъ капиталитѣ на Дружеството, а разноскитѣ да се посрѣщатъ сато отъ приходитѣ.*

2) Слѣдъ това се пристъпи до съставяние бюджетъ за наступающтата 1874—75 година. Събранието намѣри, че Дружеството за тая година има тоя приходъ:

Отъ руралнитѣ бонове въ касата (въ Бра-	ила) по 10 %	фр. 3870
« предпологаеми извънредни приходи	«	238
		<hr/>
		франки 4108

3) Като и отъ опитъ се е разумѣло, че сжштествуванието на Дружеството и неговата съ врѣме разширена нравствена дѣятелность зависатъ отъ ненарушаванъето на капиталитѣ му, събранието състави тѣзгодишниятъ бюджетъ на основание на горнитѣ приходи, както слѣдва:

а)	За годишно възнаграждение на Дѣловодителя	фр.	1410
б)	За наемъ на мѣстността на Дружеството	“	882
в)	За годишна плата на служителя	“	600
г)	За топливо, освѣтление и други писалишт- ни разноски	“	800
д)	За допечатване на IX—X книжки	“	416
		всичко фр.	4108

4) Споредъ тоя бюджетъ понеже напечатването на 11—12 кн. отъ «Пер. Списание» не е възможно, а отъ друга страна това като е необходимо да се свърши по-скоро, събранието едногласно одобри да се събере една извънредна помощъ за посрѣщаннето на тая нужда. За тая цѣль само отъ присѣтствующитѣ на събранието лица събраха се 500 фр. Отъ помощитѣ на тие и на други лица, които отъ послѣ би пожертвовали за сжштата цѣль, рѣши се да се отдѣли една частъ и да се употреби за извънредно пътувание на Дѣловодителятъ по събиране на записаннитѣ, а невнесени пожертвования на Дружеството.

5) Настоятелството си даде оставката, която обаче не се ярие отъ събранието, което едногласно избра и за напредъ сжштото Настоятелство, а именно:

Настоятели:	тѣхни застѣпници.
г. Н. Ценовъ,	г. Панайотъ Симовъ,
г. Д. Петровичъ,	г. Михалаки Станчовичъ,
г. Ст. Р. Беронъ и	г. Ск. Стратовичъ и
г. К. Поповичъ.	г. А. Куртовичъ.

6) Пристѣпи се и до избирание Дѣйствителни членове. Събранието едногласно избра за такива пакъ досегашнитѣ, а именно: г. М. Дринова, Негово Преосвященство епископа Климента Браницкаго и г. Т. Пейова — първиятъ Предсѣдателъ на Дѣйствителни членове, а послѣдниятъ Дѣловодителъ тѣхенъ и на Настоятелството.

7) Стана речъ да се зематъ нѣкои мѣрки за по-скорошното материялно замогвание на Дружеството, отъ което замогвание безъ съмнѣние зависи и разширението на нравственната дѣятелность на учреждението и се рѣши Настоятелството пакъ да направи възвание къмъ всичкитѣ пожертвователи да си внесжтъ невнесенитѣ записани помощи, както и къмъ други сънародници да

се запишѣтъ нови спомагателни членове на Дружеството. За сѣштата цѣль Настоятелството се умоли да се отнесе и до народното ни висше духовенство.

8) Събранието намѣри за добро Настоятелството да ее отнесе и пакъ до многуважаемиятъ г. Н. М. Тошкова и да му поиска рѣшителенъ отговоръ понѣ за събрание отъ вѣнъ и находящити се у Господство му дружествени капиталы, на които пожертвователитѣ не преставатъ да турятъ въ неприятности Настоятелството, по причина че пожертвованията имъ и до сега остаятъ неприбрани.

9) Подиръ това станѣ дума и за потвѣрджаванieto на уставътъ. Като управителното тѣло въ течение на петъ години не можѣ да сполучи това потвѣрждение, което, споредъ нѣкои си, е такожде една отъ причинитѣ за неуспѣхътъ на Дружеството, рѣши се, по предложението на г. С. Р. Берона, управителното тѣло на Дружеството да се опита пакъ и, като земе за основание единъ уставъ отъ подобни учреждения, които вече сѣ потвѣрдени и припознати отъ румѣнското правителство, да го поднесе за потвѣрждение на сѣштото правителство.

10) Събранието свѣрши задаткътъ си, като едногласно и съ общо благодарение провъзгласи за Дописенъ членъ на «Българск. Кн. Дружество» Болградския представителъ г-на Д-ра Д. Начова.

Браила, 26 Юлия, 1874.

Както първиятъ и вториятъ, така и тоя третий дневникъ сѣ подписани отъ слѣдующитѣ лица: Николай Ценовъ. — Покровителенъ членъ на Дружеството и Предсѣдателъ на Настоятелството.

С. Р. Беронъ. — Основателенъ членъ на Дружеството и представителъ на г-на Д-ра В. х. С. Берона, Дописенъ членъ.

Д-ръ Д. Начовъ. — Предсѣдателъ на комисията и представителъ на Болградскитѣ спомагателни членове и на Г. П. Теодоровича, Дописенъ членъ на Дружеството.

А. Куртовичъ. — Представителъ на Свиштовската община.

Д. Петровичъ. — Единъ отъ представителитѣ на Браилскитѣ Спом. членове.

В. Д. Стояновъ. — Дописенъ членъ на Дружеството и представит. на Дѣйствиелниятъ чл. Епископа Климента Браницкаго и на Д-ра Планински.

Т. Пейовъ. — Дѣйствиеленъ членъ, единъ отъ представителитѣ Браилски и представителъ на Почетнѣйшиятъ чл. Г. Кръстьовича, на Предсѣдателя на Дѣйствиелнитѣ чл. г. М. Дринова и на Дописнитѣ членове г. г. Н. Бончева, Т. Икономова и Д-ра Павловича.

Н. С. Ковачовъ. — Членъ отъ комисията презъ гл. год. събрание.

М. Станчовичъ

Ск. Стратовичъ.

Г. Петровичъ,

} Представители на Спо-
магателнитѣ членове въ
} Браила.

ОТЧЕТЪ НА КОМИСИЯТА.

Долоподписанитѣ, избрани комисари за разгледване смѣткитѣ на «Българското Кн. Дружество» за 1872—74 год. и послѣ да дадемъ разяснение върху тия смѣтки на главното събрание, което се откри вчера, на 25 Юлия, — като провѣрихме разносната книга, касата и главната книга на Дружеството, както и общиятъ билансъ, намѣрихме смѣткитѣ точно, както слѣдува:

Дѣйствиеленъ капиталъ на Дружеството, безъ да влизатъ капиталитѣ, които Дружеството има въ Одеса и въ дългъ на разни общтини, възлиза на фр. 41496. 05

Тоя капиталъ се състои въ слѣдующитѣ:

1° Въ 46 рурални бона отъ разни стойности фр.	38703. 75
2° Въ билетъ срѣшту г. Н. М. Тошкова	« 450.
3° Въ други билетъ срѣшту сжштия . . .	« 1698. 85
4° Въ билетъ срѣшту г. Т. Икономова . . .	« 80.
5° Въ брой у касата	« 563. 45

всичко франки 41496. 05

Тѣзгодишна разлика фр. 135. 19

Остатъкъ за уравнение глед. равносмѣтката фр. 41360. 86

комисари:

Предсѣдат. Д-ръ Д. Начовъ

А. Куртовичъ

Н. С. Ковачовъ

А. Симовъ.

Браила,

26 Юлия, 1874 г.

РАВНОСМЪТКА

ДАВА 1872—74 Касата на «Българското Книжевно Дружество» 1872—74 ЗЕМА

Разноски:		Дѣйствит. кап. на Др/го:	
Споредъ провѣрената разиосна книга л. 11—48 и касата л. 31—41	1,652 72	Остатъкъ отъ 25 Юлия 1872 год. глед. главна книга л. 27 . . .	40,381 43
«Период. Списание»:		Дѣйствит. членове:	
За напечатвание кн. VII—VIII и IX—X глед. каса л. 31—41 . . .	2,300 8	Внесенъ остатъкъ споредъ соб- ствен. имъ смѣтка, гл. каса л. 29	840 33
Мѣстность:		Сломагат. членове:	
За наемъ на мѣстността отъ 26 Окт. 1872 до 26 Окт. 1874 годин. глед. каса л. 31—41	2,370 75	Събрани отъ Свищовъ и Бол- градъ, глед. каса листъ 30—38 .	743
Възнаграждения:		«Период. Списание»:	
На Дѣловодителятъ и платка на служит. глед. каса л. 31—41 . . .	4,223 75	Събрани отъ абонам. гледай каса листъ 34—40	1,120
Капиталъ:		Лихвенни приходи:	
За уравнение, глед. каса л. 41	41,360 86	Събрани отъ купони и лихви, глед. каса листъ 31—41	8,785 65
	51,870 41		51,870 41

Брайла, 25 Юлия, 1874 г.
Дѣловод. Т. Пейовъ.

Настоятелството:
Н. Ценовъ, С. Р. Беронъ, Д. Петровицъ, А. Куртовичъ.

PT
BT

PT
BT

PT
BT

PT
BT

PT
BT